

Las nadmorski na szlaku

WS

Kościół kryje w swym otoczeniu niezwykle ciekawe i cenne "drobiazgi" pochodzące z dość dalekiej przeszłości. Konieczne trzeba odszukać znajdujące się przy dojeździe od ulicy do świątyni oryginalne, bogato zdobione, zabytkowe stele o XVII wiecznym rodowodzie. Inną, smutną pamiątką znajdującą się w sąsiedztwie jest zwęglony krzyż pochodzący z poprzedniego spalonego kościoła.

Nazwa Wisła Śmiała jest autorstwa Wincentego Pola, znanego XIX-wiecznego krajoznawcy, geografii i poety, także żołnierza powstania listopadowego. Pol jest upamiętniony w Sobieszewie tablicą z popiersiem umieszczoną na budynku, w którym w 1974 zlokalizowano jego izbę pamięci a obecnie znajduje się także Wyspa Skarbów Gdański Archipelag Kultury. Budynek to dość charakterystycznej sylwetce z przybudówką był pierwotnie czyli w początku XX wieku hotelem, po wojnie mieściła się w nim i szkoła i biblioteka, także przedszkole i urząd gromadzki. Szlak będzie go mijal więc można zatrzymać się na chwilę i złożyć wizytę w izbie pamięci.

Na Wyspie Sobieszewskiej występują najpiękniejsze gdańskie plaże; szerokie (nawet do 80 m) z drobnym, jasnym piaseczkiem i nierzadkimi ułomkami bursztynu. Szlak co prawda bezpośrednio na plażę nie wyprowadza, ale w Orlinkach (przy hotelu Orle), czyli na jego prawie ósmym kilometrze niemalże pod nią podchodzi. Można w tym miejscu (przejście nr 11) pójść około 700 m poza szlakiem plażą w kierunku wschodnim do następnego przejścia (nr 10) i tam powrócić na szlak i jego dalszą trasę.

Najczęściej wymienianą i dość powszechnie uznaną za najwyższą kulminację Wyspy Sobieszewskiej jest wydma o nazwie Góra Mew znajdująca się w środkowej części wyspy nieopodal Orlinek. Ma ona wysokość 29 m n.p.m. W rzeczywistości najwyższa na Wyspie jest Góra Orla, położona nieco dalej na wschód. Wynosi się ona ponad poziom morza na 32 m. Przechodzi przez nią zielony szlak **Wyspy Sobieszewskiej** i tym samym pozwala "zdobyć" najwyższy punkt na Wyspie. Nazwa tej zalesionej wydmy nawiązuje bez wątpienia do pobliskiej miejscowości czyli Orlinek.

Wieżowy zbiornik wody "Kazimierz"

TG

Platforma widokowa na dojeździe do rezerwatu "Mewia Łacha"

TG

W pobliżu Góry Mew w 2015 r. został wzniesiony wieżowy zbiornik wody, któremu nadano imię Kazimierz. Obiekt liczy sobie 30 m wysokości a na 20 m, czyli około 45 m nad poziomem morza został umieszczony taras widokowy, z którego ponad wierzchołkami drzew można podziwiać okolice czyli Wyspę i jej otoczenie. Zbiornik ma pojemność 600 m³ i jego zadaniem jest stabilizacja ciśnienia wody w sieci wodociągowej na Wyspie.

By obejrzeć zbiornik wieżowy wody Kazimierz trzeba przy plaży w Orlinkach na chwilę porzucić szlak **Wyspy Sobieszewskiej** i podążyć na południe krótką znakowaną trójką trasą dojeściową. Jednakże z dodatkowych walorów wieży czyli funkcji widokowej można skorzystać tylko po wizycie, która wcześniej została umówiona.

Ze szlaku **Wyspy Sobieszewskiej** istnieje także możliwość poznania drugiego z wymienionych wcześniej rezerwatów przyrody - Mewie Łachy. W zasadzie będzie to jego mniejsza licząca niespełna 20 ha zachodnia część położona na lewym brzegu ujściowego odcinka Przekopu Wisły (cały rezerwat to 150,46 ha). Na końcówce szlaku, tuż przed Świbnem, trzeba i warto jeszcze na chwilę zbroczyć z tej trasy i oznakowaną ścieżką dojeściową pójść do rezerwatu. Z dwóch platform, jednej po drodze a drugiej na końcu, można zaobserwować nie tylko ptaki ale i foki czy też przy dużym szczęściu bobry. Ślady działalności bobrowej rodziny będzie można zauważyć dużo wcześniej.

Wędrówka wzdłuż Przekopu Wisły i przez fragment Świbna jest ostatnim odcinkiem szlaku. Wykonanie w latach 1891-1895 sztucznego ujścia rzeki było jedną z największych inwestycji hydrotechnicznych tamtego stulecia. Przekop ma długość 7 km, szerokość od 250 do 400 m i otoczony jest wałami przeciwpowodziowymi o wysokości 10 m. Stulecie Przekopu upamiętniono głazem umieszczonym w Świbnie na skrzyżowaniu ulic Boguckiego i Świbnińskiej. Odnajdziemy go na końcowych metrach szlaku tuż przed przeprawą promową przez Wisłę.

Na stronie tytułowej: Na zachodnim brzegu Przekopu Wisły (fot. TG)

Pamiątkowy kamień stulecia Przekopu Wisły w Świbnie

TG

Drogowskaz szlakowy w lesie pod Świbnem

TG

*Szlak **Wyspy Sobieszewskiej** jest łatwo dostępny z centrum Gdańska. Dojeżdżają tu jak i na całą Wyspę autobusy miejskie linii 186 (do Sobieszewa i Górek Wschodnich), 112 i 212 (do Sobieszewa, Orlinek i Świbna). W sezonie letnim na Wyspę do przystani i na konkretny jeden punkt szlaku (w pobliżu ulicy Iłowej) można się też dostać tramwajem wodnym linii F6. Konieczne jest wcześniejsze upewnienie się, czy w danym roku tramwaj ten zostaje uruchomiony (dotyczy to następnych lat). Wygodny jest też dojazd własnym, środkiem lokomocji, bo w kluczowych miejscach szlaku można znaleźć miejsce do postawienia pojazdu.*

*Cała czterestokilometrowa trasa zielonego szlaku **Wyspy Sobieszewskiej** jest dobrze oznakowana. Na początku w Górkach Wschodnich, w Sobieszewie i w Świbnie, niemal na końcu szlaku, zostały na niej ustawione duże tablice informacyjne, pozwalające się zorientować w przebiegu szlaku i ciekawostkach na jego trasie. Szlak ponadto na początku, na końcu i w kilku miejscach na trasie został wyposażony w drogowaskazy.*

Od szlaku zostały poprowadzone dwie boczne, szlaki dojeściowe. W Orlinkach spod plaży dojeście prowadzi do zbiornika wody (wieżowego) Kazimierz a w lesie przed Świbnem do rezerwatu Mewia Łacha. Rezerwat Ptasi Raj można zwiedzać i dojeść do znajdujących się w rezerwacie platform widokowych korzystając z udostępnionej trasy, która zaczyna się w lesie w Górkach Wschodnich - dosłownie dwa kroki od szlaku (km szlaku 1,3).

*Zbiornik wody **Kazimierz** z tarasem widokowym znajdujący się w Orlinkach przy ulicy Lazurkowej jest udostępniony do korzystania w określone dni i o określonej porze w sposób zorganizowany, po wcześniejszym zapisaniu się na określoną godzinę.*

Wizyty w 2018 roku odbywają się od 10 maja do 30 września, cztery razy w tygodniu, od czwartku do niedzieli. Zwiedzanie możliwe jest w czwartki i piątki w godzinach: 10:00, 11:30, 13:00 i 14:30 oraz w soboty i niedziele w godzinach: 10:00, 11:30, 13:00, 14:30, 16:00 i 17:30. Kontakt do zapisów:

<http://www.gjwk.pl/zbiornikwodykazimierz/zapisynawizyty.html>; telefon: 575 317 781.

*Ze szlaku **Wyspy Sobieszewskiej** można korzystać na wiele sposobów, przebywając całą trasę w całości lub dzieląc ją na odcinki. Umożliwia to dobre skomunikowanie tej dzielnicy z centrum Gdańska i przebieg obu linii autobusowych przemierzających Wyspę stosunkowo blisko lub w styczości ze szlakiem. Na przebycie całego szlaku bez dojazdu należy przeznaczyć około 4 - 4,5 godz. Jeżeli jednakże chcielibyśmy to połączyć ze zwiedzaniem obu rezerwatów przyrody, izby pamięci Wincentego Pola czy też zbiornika wody Kazimierz do tego czasu należałoby dodać jeszcze około 4 - 5 godzin. Możliwe i chyba lepsze wówczas są warianty dwuwycieczkowy oraz trzywycieczkowy. W tych wypadkach do trasy szlaku trzeba niekiedy doliczyć krótkie odcinki dojeściowe.*

Z uwagi na dość liczne przejścia z lasu przez wydmy na plażę na niektórych odcinkach szlaku istnieje też sposobność połączenia wędrówki ze spacerem po plaży tworząc pętlę z miejsc, do których dotarliśmy np. samochodem.

*Warto także pamiętać, że szlak **Wyspy Sobieszewskiej** jest częścią międzynarodowego szlaku pieszego E9 i w związku z tym może stanowić etap większej wędrówki. Jednak jego kontynuacja w kierunku wschodnim wymaga przedostania się promem na drugą stronę Wisły.*

Więcej informacji na stronie www.pomorskieszlakiptk.pl

opracowanie graficzne: Tadeusz Gruszczyński
tekst: Tadeusz Gruszczyński
zdjęcia: Włodzimierz Sakwiński, Tadeusz Gruszczyński
mapy: Express Map, Tadeusz Gruszczyński

Gdańsk 2018

WYCIECZKI SZLAKAMI PIESZYMIMI MIASTA GDAŃSKA

SZLAK WYSPI SOBIESZEWSKIEJ

PieszO
przez
Wyspę Sobieszewską

